

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XIII. Refellitur error Durandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

natistarum, iam dudum explosa à Catholica CHRISTI Ecclesia.

TERTIO, si esset vera ea sententia, nunquam sciremus aliquam hostiam sit verè consecrata; nec posset Sacerdos, nisi merè, dicere; Corpus Domni Iesu Christi; nec liceret vili hostiam venerari. Nam nemo scit, qui sint iusti, qui peccatores, & secundum hanc sententiam non est hostia verè consecrata nisi quam iusti accipiunt.

QUARTO, oporteret nouum, & continuum miraculum Dei in cōsecratione, & distributione Eucharistiæ adesse, quo fieret, vt Sacerdote cōsecrante, vel nulla pars consecraretur, si omnes communicaturi essent indigni, vel totum consecraretur, si omnes essent digni; vel partim consecraretur, & partim non consecraretur, si pars communicantium digna esset, pars indigna: & rursus in distributione opus esset nouo miraculo, quo fieret, vt Sacerdos non erraret in distributione, nec ignoraret, quæ sint partes verè consecratæ, & qui sint homines verè digni. At eiusmodi miracula sine vilo fundamento Scripturæ, Conciliorum, Patrum asserere, mera stultitia est. Sed de his satis.

CAPVT XIII.

Refellitur error Durandi.

TERTIVS error eorum, qui volunt solam materiam panis remanere, pugnat IN PRIMIS expressè cum Tridentino Concilio, sess. 13. cap. 4. can. 2. vbi legimus, mutationem fieri totius substantiæ panis in corpus Domini: & cum Concilio Constantiensi, sess. 8. vbi reprobatur secundus error VViclefi, qui tenet accidentia non manere sine subiecto. Nam ex sententia Durandi, si materia panis manet, manent etiam accidentia omnia in suo subiecto: subiectum enim accidentium materia est ex sententia meliorum Philosophorum. Immodè etiam cum Concilio Lateranensi pugnare videretur hæc Durandi sententia. Neque enim Concilium illud transsubstantiari dicit, sed panem in carnem, nisi totam panis substantiam mutare significare voluisset: illa autem mutatio, quam Durandus adducit, non transsubstantiatio, sed transformatio dici potest. Itaque sententia Durandi hæretica est, licet ipse non hoc doceret.

condus hæreticus, cùm paratus fuerit Ecclesiæ iudicio acquiescere.

SECVNDO, refellitur hæc sententia. Nam vel informaretur materia panis sola Christi anima, vel tota Christi humanitate. Vtrumque autem est apertissimè falsum. Non enim vlllo pacto dici potest informari materiam illam tota Christi humanitate: nec enim fingi potest, quomodo materia informetur à materia; materia enim potentiam habet ad formam, non ad materiam. Sed neque hoc Durandus dicit, qui vult conuersionem panis similem esse nutritioni. At nec potest dici, materiam panis à sola Christi anima informari: nam illud compositum ex materia panis, & anima Christi, non esset caro, aut certè non esset illa caro, quæ de Virgine sumpta est, & in cruce suspensa. Scriptura verò disertis verbis affirmat, Eucharistiam esse carnem illam, quæ crucifixa est, Ioan. 6. *Panis, quem ego dabo, caro mea est, quam ego dabo pro mundi vita.* Et Matth. 26. *Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur.*

DICIT aliquis pro Durando; Per concomitantiam erit in Sacramento etiam caro illa, quæ de Virgine sumpta est. SED hoc non sufficit ad Scripturæ veritatem: Scriptura enim testatur id, quod ex vi Sacramenti est in Eucharistia, esse corpus illud, quod pro nobis ad mortem traditum est: debet igitur nõ per concomitantiam, sed ex vi Sacramenti esse in Eucharistia caro illa Domini, quæ de Virgine sumpta est.

TERTIO, vel materia panis accedit reliquo corpori Christi, & in eo manet; vel accedit, sed non manet; vel non accedit. Si accedit, & manet; ergo quotidie augetur, & crescit corpus Domini, & iam in immensam molè excreuit: si accedit, & postea recedit; ergo quotidie crescit, & decrescit, quod sanè quis ferat: si non accedit; ergo tria sunt Christi corpora re ipsa distincta; vnum de Virgine sumptum, alterum cõflatum ex materia panis, & Christi anima; tertium ex materia vini, & forma sanguinis Domini. Ecce qualia signenta Patribus omnibus contraria Durandi temeritas admittere cogitur.

QUARTO, si materia manet, & Christi anima informatur: ergo dimensiones panis, dimensiones Christi erunt; ergo extense, & corporaliter corpus Christi in loco erit; ergo verè, & propriè diuidi, calefieri, corrumpi poterit. DICES; Non poterit: quia gloriosum est, & incorruptibile. AT hoc ipsum

Yy probat

probat argumentum, corpus illud non esse gloriosum, & incorruptibile, aut certè corpus gloriosum & incorruptibile lædi, & corrumpi posse: experimur enim cōsecratum panem, qui per Durandum est materia panis, Christi anima informata, diuidi, alterari, corrumpi.

Sed videamus, quid pro se Durandus adferat. Ille satis positè ad persuadendum probat PRIMO, sententiam cōsecrationis esse impossibilem. SECUNDO, suam esse possibilem. TERTIO, suam re ipsa esse veram.

PRIMUM hoc pacto probat: *Conuersio fieri nequit, nisi manente materia seu subiecto in utroque termino conuersionis. Hoc enim interest inter creationem, annihilationem, & conuersionem; quod in creatione fit, quod non erat; in annihilatione desinit esse id, quod erat; in conuersione transit de quod de vno esse ad aliud: oportet igitur, ut maneat id, quod transit.*

RESPONDEO, hoc argumentum tolerabile esset, si ab ethnico Philosopho fieret. Verè enim naturaliter fieri nequit conuersio, nisi manente materia: nec enim possunt agentia naturalia materiam ipsam producere. At Christiani, qui cetera fide tenent Deum ex nihilo fecisse materiam, & eam in nihilum posse redigere: mirum profectò est, si non credant eodem omnipotente Deo posse mutari materiam, & quodlibet in quodlibet, ex creatis rebus videlicet; nam in Deo nihil veri potest, nec ipse in aliud, siquidem repugnat actui puro omnis potentia passiva. Ad argumentum ergo dico, conuersionem posse fieri totius in totum; distingui autem eam ab annihilatione, & creatione, quia per conuersionem vna & eadem actione ex vno fit aliud, cum per creationem ex nihilo fiat aliquid, per annihilationem ex aliquo nihil.

SECUNDVM probat Durandus hoc modo: *Christus post resurrectionem verè manducauit, Luc. vlt. & proinde uerè nutritus est; ergo potest uerti in corpus eius gloriosum panis per modum nutritionis.*

RESPONDEO, Christum post resurrectionem verè comēdisse, quia uero palato, ueris que dentibus, & lingua uerum cibum sumpsit, & ad stomachum traiecit. Sed potuit non inde nutriri, sed eum cibum in aërem conuertere; id quod indicatè uidetur Beda in comment. cap. vltimi Lucæ, ubi ponit hanc similitudinem.

similitudinem inter manducationem nostram, qui ex indigentia manducamus, & illam Christi, quæ ex potestate facta est: *Sicut, inquit, aliter aquam terra sitiens absorbet, aliter solis radius candens: sic etiam aliter nos manducamus, aliter ille manducavit.* Porro terra verè sibi adiungit aquam, & ea iuuatur; & pinguescit: solis autem radius non sibi adiungit aquam, quam absorbet, sed eam in auram, & vapores dissoluit. Posset etiam dici cum Ioanne à Louanio, in lib. de corpore Domini, Christum verè nutritum eo cibo post resurrectionem, sed sine vlla accessione, vel mutatione sua: potuit enim totum eum cibum vertere in carnem suam præexistentem, ita vt nec materia, nec forma panis remaneret. Sed prior solutio facilior est.

TERTIVM probat Durandus ex Damasceno lib. 4. de fide, cap. 14. cui possumus addere Gregorium Nyssenum in orat. Catechet. cap. 37. & Theophylactum in cap. 6. Ioannis, qui dicunt eo modo mutari nunc panem in carnem Christi per consecrationem, quo mutabatur olim, dum ipse in terris viveret, per nutritionem.

AT Patres illi similitudine nutritionis vtuntur, vt veram, & realem mutationem ostendant, non autem, vt in omnibus similia esse velint consecrationem, & nutritionem; neque exempla, & similitudines id vnquam exigunt, vt in omnibus omninò conueniant.

CAPVT XIV.

Refellitur QVARTVS error.

AM verò QVARTVS error de forma panis, ineptissimus est, nec alio fundamento nititur, nisi imperitiæ. Existimabant enim auctores eius erroris, panem rem esse merè artificiosam, quia manibus, & arte hominum fit, & proinde formam panis nihil esse, nisi figuram illam externam, & accidentariam, quam in Sacramento remanere videmus. AT panis non est merè artificiosa, nec sola arte humana fieri potest, vt sunt scamna, vestes, ædificia; sed res est naturalis, & actione naturali agentium naturalium ab hominibus applicatorum conficitur. Quæ admodum etiam ranæ, scorpiones, apes, calx, vitrum, & alia nonnulla, humana arte fieri possunt, quæ tamen naturalia sunt,

Yy 2